

**аМіністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w
Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)**

**Луцьк
2024**

УДК 911.3:30/33(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 24 жовтня 2024 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

С 90 **Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів** : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8–9 лист. 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. 284 с.

ISBN 978-617-8279-35-6

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на IX Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617- 8279-35-6

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2024
© Колектив авторів, 2024

Нагляд за безпекою гідроспоруд здійснюється через обстеження гідротехнічних споруд і гідромеханічного обладнання електростанцій аварійно-рятувальним загоном, який дає оцінку технічного стану гідротехнічних споруджень на ГЕС і гарантію на безпечну експлуатацію споруджень протягом п'яти років (за умови ліквідації виявлених дефектів із вказівкою термінів виконання) [5; 7].

Аварійно-рятувальний загін здійснює візуальний огляд технічного стану гідроспоруд із вказівкою явно небезпечних дефектів, руйнувань і прихованих дефектів, які потребують додаткового обстеження спеціальною організацією [5; 7].

При обстеженні гідротехнічних споруд перевіряються оснащеність гідротехнічних споруд засобами вимірювання, організація технічного нагляду за гідротехнічними спорудами, станом механічного устаткування гідротехнічних споруд, виконанням заходів щодо ремонту гідротехнічних споруд, станом технічної документації, організацією охорони гідротехнічних споруд, а також виконання рекомендацій та приписів за актами попередніх обстежень.

Останні обстеження гідротехнічних споруд гідроелектростанції здійснювалися у 2008 р. За висновками комісії гідротехнічні споруди електростанції перебувають у працездатному стані, відповідають вимогам проекту й можуть виконувати своє функціональне призначення в проектних режимах.

Список використаних джерел: 1. Бедункова О. О., Стецюк Л. М., Єфимчук О. Б. Аналіз особливостей формування якості води річок Західного Полісся. *Вісник НУВГП* : зб. наук. праць. Рівне, 2009. Вип. 1 (45). С. 3–9. 2. Гопчак І. В. Екологічна оцінка якості поверхневих вод Хрінницького водосховища. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування* : зб. наук. пр. Рівне, 2009. Вип. 3 (47). Ч. 1. С. 9–15. 3. Клименко М. О., Прищепка А. М., Стецюк Л. М. Оцінка якості води водних об'єктів Рівненщини. Житомир : Житомирський держ. агроєколог. ун-т, 2009. С. 92–95. 4. Мельник В. Й. Екологічна оцінка сучасного стану якості річкових вод Рівненської області. *Український географічний журнал*. 2000. № 4. С. 45–52. 5. Нетробчук І. М., Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Полянський С. В., Стельмах В. Ю., Ковальчук С. І., Качаровський Р. Є. Оцінка екологічного стану меліоративних каналів Центрального парку культури і відпочинку імені Лесі Українки міста Луцька за макрофітами. *Moderní Aspekty Vědy*. Praha : Mezinárodní Ekonomický Institut. R. O. Česká republika. 2024. Т. XL. S. 462–484. 6. Паламарчук М. М., Закорчевна Н. Б. Водний фонд України. Довідковий посібник. К. : Ніка-Центр, 2001. 392 с. 7. Полянський С. В., Полянська Т. О., Свередюк Н. В. Заходи покращення геоєкологічного стану басейну річки Турія. *The European potential for development of natural science : conference proceedings, November 27–28, 2020*. Lublin : BaltijaPublishing, 2020. P. 146–150. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-006-3-37>. 8. Фесюк В. О., Полянський С. В. Водні ресурси Волинської області, їх екологічний стан. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія : Географія*. 2009. Вип. 19. С. 49–53. 9. Хрінницьке водосховище. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

УДК 502:556.54

Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло

vanyatokarchuk@icloud.com; melniichuk.mm@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА РУСЛОВІ ПРОЦЕСИ

Зміна чинників руслових процесів, у тому числі під впливом господарської діяльності, прояв і функціонування техногенних чинників, а також природні та зумовлені господарською діяльністю зміни всієї системи ерозійно-аккумулятивних

процесів на водозборах створюють умови для перетворень руслоформуючої діяльності річок. Ці перетворення відбиваються у всіх видах руслових деформацій, що приводить у кінцевому результаті до зміни всього русла [1].

Зміни руслових процесів, що проходять під впливом господарської діяльності, особливо через зміни чинників, відображаються на розвитку інших рельєфоутворюючих процесів, зокрема – схилових, і, в зворотньому напрямку, на функціонуванні верхніх ланок системи ерозійно-аккумулятивних процесів загалом.

Комплекс антропогенних змін руслових процесів, що впливають на навколишнє середовище, можна класифікувати залежно від характеру впливу на природні чинники або саме русло:

- заходи в басейні ріки (розорювання земель і вирубка лісів, урбанізація, регулювання схилового стоку тимчасових водотоків і малих річок, протиерозійні заходи й т. п.);

- заходи в долинах річок, тобто велике гідротехнічне будівництво, яке супроводжується створенням водосховищ і регулюванням стоку, а також освоєння заплавл (будівництво дамб обвалювання, розорення та зведення заплавлних лісів тощо);

- заходи в руслах і на берегах рік – суцільне вирівнювання та поглиблення дна, спрямування річищ, будівництво трубопроводів, інженерних споруд на берегах і побережжі, розробка в руслах кар'єрів будматеріалів, добування розсипних корисних копалин і т. д. [1].

Заходи, що проводяться в басейні ріки, призводять до того, що баланс наносів, який виникає в природних умовах систем «водозбір – русло» й «ерозія – транспортування – акумуляція наносів», виявляється порушеним, проходять направлені зміни руслоформуючої діяльності річок із неповоротними наслідками в житті малих річок [5].

Змитий матеріал, що безпосередньо поступає в русла річок, змінюється у широких межах залежно від природних умов і пори року, стану рослинного покриву, фізичних властивостей ґрунту, умов випадання опадів, сніготанення, досягаючи на деяких ріках у певні сезони 90 %. Доля твердого стоку за рахунок змиву з полів у середньому коливається від 3 до 20 %, при цьому продукти (антропогенної) прискореної ерозії осідають в річищах і заплавах рік перших порядків (приток), не досягаючи в більш високі ланки річкової сітки. Вниз за течією зі збільшенням порядку водотоку частка стоку наносів, що формуються за рахунок ерозії, прогресивно скорочується. До того ж схиловий змив постачає в ріки, як правило, неруслотворюючий матеріал. На малих річках порушення балансу речовини призводить до його акумуляції, замулення й часто повної деградації рік, які перетворюються в заболочені балки [1].

Накопичення наносів на малих річках сприяє зміні ширини та глибини [2]. При цьому проходить динаміка плес (глибоких) і перекатів (мілких) у меандруючих річках, що в кінцевому результаті призводить до зміни профілю річки.

По теренах Волинської області протікає близько 130 річок, із них у басейні Прип'яті – 105, у басейні Західного Бугу – 24 [3]. Область має густу гідрографічну мережу. На квадратний кілометр поліської частини припадає до 0,32 км, в південній – дещо менше. Швидкість течії річок становить 0,1–0,3 м/с, загальний річковий стік – 3816 млн м³.

Долини річок на Поліссі широкі, неглибокі, без крутих схилів. Вони характеризуються малою звивистістю, порослими, здебільшого розмитими берегами. Річки Волинської височини мають дещо відмінні риси у морфології (будові). Тут можна зустріти значно крутіші та вищі річкові береги. Характерним є досить значне меандрування деяких лісостепових річок.

Встановлено, що завдяки русловим процесам річки регулярно переміщують велику кількість твердого матеріалу, який потрапляє у постійні водотоки при

потраплянні вод під час ерозії розмивання берегів. Врізаючись у поверхню суші, річки посилюють контрасти рельєфу (особливо при повенях та паводках), обумовлюють збільшення крутизни схилів і тим самим сприяють активізації площинного змиву та розмиву лінійних форм рельєфу.

Слід признати, що ерозія, у свою чергу, є однією з головних причин замулювання та обміління малих і великих річок, на очищення яких витрачаються досить великі кошти. Сьогодні багато малих річок, які переважно протікають і формуються в агроландшафтах, перестали існувати або перебувають на стадії замирання переважно із-за ерозії ґрунтів на водозаборах [4].

Після сильних злив яри, що впадають в долину річки, утворюють конуси виносу, що перекривають ріки, які пізніше проривають собі нове русло.

Морфологічний вигляд річищ області та горизонтальних руслових деформацій дають підстави виділити три основні різновиди русел: меандруючі, розгалужені на рукави та нерозгалужені, відносно прямолінійні.

Меандровий тип русла характерний для річок Стир, Луга, Вижівка, Луга-Свинорійка. Розгалужений тип русла – Прип'ять, Стохід, Вижівка (нижня течія) та ін.

Прямолінійні русла характерні для більшості коротких річок поліської частини області та деяких Волинської височини: Стобихва, Липа, Кормин, Локниця та ін.

Перекати та плеса являють собою своєрідні мезоформи руслового рельєфу, розвиток яких визначається гідравлічними характеристиками потоку, особливостями формування наносів і формою русла (макроформами). До мікроформ руслового рельєфу відносять дрібні грядові форми рельєфу, розміри яких дуже малі відносно самого русла й розвиток яких визначається гідродинамічними особливостями потоку і властивостями наносів [2].

Природні процеси руслоутворення піддаються останнім часом інтенсивній господарській діяльності, що досить часто приводить до прискорення існуючих процесів та зміни рельєфу прилеглих територій.

Розглянуті вище сучасні рельєфоутворюючі процеси (ерозія, дефляція, постійні водотоки) грають помітну роль у формуванні рельєфу. Особливим чинником, який стимулює рельєфоутворення на мікро- та нанорівні є людина. Зміни рельєфу, у свою чергу, мають значний вплив на паводково-водопільний режим області.

Отже, зміни руслових процесів є також одним із сучасних рельєфоутворюючих процесів, що приводить до формування своєрідних форм та впливають на паводково-водопільний режим.

Список використаних джерел: 1. Адаменко О., Рудько Г., Ковальчук І. Екологічна геоморфологія. Івано-Франківськ : Сілі, 2000. 411 с. 2. Даус М. Є. Динаміка руслових потоків і руслові процеси : конспект лекцій. Одеса : ОДЕКУ, 2017. 158 с. 3. Мольчак Я. О., Мігас Р. В. Річки Волині. Луцьк : Надстир'я, 1999. 176 с. 4. Мольчак Я. О., Мельничук М. М. Вплив антропоагротехнічних факторів на деградацію ґрунтів. *Матеріали XI наукової конференції професорсько-викладацького складу і студентів Волинського держуніверситету*. Ч. 2. Луцьк, 1994. С. 177–178. 5. Ободовський О. Г. Гідролого-екологічна оцінка руслових процесів (на прикладі річок України). К. : Ніка-Центр, 2001. 274 с.

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ РЕГІОНІВ

<i>Гукалова Ірина</i>	Нові імпульси в динаміці соціально-географічних досліджень в Україні	3
<i>Бейдик Олександр, Гладкий Олександр</i>	Видатні теоретики національної суспільної географії	6
<i>Підгрушний Григорій, Підгрушна Олена</i>	Семіотика міського простору та її трансформація в умовах війни	9
<i>Бейдик Олександр</i>	Хоку-регіони як елемент розвитку теорії суспільної географії	10
<i>Влах Мирослава</i>	Модернізація поняттєво-термінної системи «геопросторовий розвиток»	12
<i>Грицевич Володимир</i>	Функціональна взаємозумовленість земельної та рослинницької геосфер у математичній географії	15
<i>Нємець Олексій</i>	Креативна економіка в аспекті суспільно-географічних досліджень	17
<i>Поручинський Володимир</i>	Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес	19
<i>Колосов Сергій</i>	Особливості суспільно-географічного дослідження експортного потенціалу України	21
<i>Лимар Олександр</i>	Підходи до оцінки інтегрального потенціалу території	24
<i>Кузишин Андрій, Кварцяний Святослав</i>	Практика «розумного скорочення» як варіант розвитку та зростання добробуту населення сільських територій України	26
<i>Слащук Андрій, Киричук Ольга</i>	Деякі історико-географічні дослідження розвитку рівненських повітів Волинського воєводства в 1919–1939 рр.	29

ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНІВ

<i>Гудзеляк Ірина</i>	Географія дипломатичної служби України	32
<i>Дронова Олена, Драгоміров Вадим</i>	Сутність, особливості розвитку та сучасний стан старопромислових регіонів України	33
<i>Ріпа Владислав, Філоненко Ірина</i>	Сепаратизм у країнах Південного Кавказу	36
<i>Горовий Ростислав</i>	Дослідження агломераційних ефектів на півдні Львівської області: перспективи конурбації Підгірське тримістя	39
<i>Бедрій Єлизавета, Ключко Людмила</i>	Етапи урбіциду Вовчанська: хроніка руйнування міського середовища	41
<i>Гусєва Наталія, Ткаченко Леонід</i>	Сільські території Харківської області в умовах війни	43
<i>Погребський Тарас</i>	Суспільно-географічні особливості реалізації greenfield-проектів в Україні	46

Пасько Володимир	Роль індустріальних парків у релокації підприємств України: регіональний вимір	48
Поплавська Інна, Похила Юрій, Мінський Владислав Овчаренко Гліб	Функціональність соціальної сфери областей Подільського регіону	50
	Територіальна ідентичність населення Слобожанщини: важливість її вивчення та розуміння в умовах сьогодення	52
Слащук Андрій, Качаровський Роман, Семенюк Аліна Гавріков Артем	Демографічна ситуація в Рокитнівській ТГ Рівненської області: сучасний стан та перспективи розвитку	53
	Цінова політика реалізації сільськогосподарської продукції як фактор впливу на продовольчу безпеку України	56
Волков Денис, Ключко Людмила Кобилін Павло	Вплив війни на стан молочної галузі Харківської області	58
	Територіальні особливості вирощування соняшнику в Україні	62
Сосницька Ярослава	Зернове господарство Рівненської області	64
Жаронкін Валентин	Від медійного дискурсу до просторового аналізу: методологічні підходи до вивчення міграції українських ромів в ЄС у 2022–2024 роках	66
Буданов Володимир	Особливості суспільно-географічної освіти за кордоном	67
Ключко Людмила	Досвід кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства імені Костянтина Немця з реалізації міжнародних програм	70
Потапова Алла, Порва Наталія	Освітній активізм Волинської області	73

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК І ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Палеха Юрій	Просторовий розвиток українсько-польського транскордонного регіону у контексті інтеграції України в європейський планувальний простір	75
Борщ Павло, Гнатюк Олексій Сержан Володимир	Концепція м'якого міста та можливості для її застосування в Україні	78
	Суспільно-географічне дослідження резильєнтності міста: формування комплексу індикаторів	80
Безрук Віктор, Костріков Сергій	Інтеграція принципів європейського баухаузу у відновлення сталості урбогеосистеми мегаполісу через відбудову житлової інфраструктури в умовах післявоєнної реконструкції	82
Кравченко Катерина	Структурно-інформаційна модель міської агломерації (на прикладі Харківської агломерації)	85
Кравченко Катерина, Перепелиця Валерій, Родіонов Віктор	Дослідження міських агломерацій: міждисциплінарний підхід	88

Сегіда Катерина, Чехов Сергій	Потенціал застосування інструментів мережевого аналізу для оптимізації просторової структури системи споруд цивільного захисту населення м. Харкова	91
Кравченко Катерина, Шпак Євген, Хабусєв Євген Нікон Ольга, Пугач Сергій Трусій Оксана, Кириченко Богдан Барановський Микола	Роль високошвидкісної залізниці у формуванні та розвитку міських агломерацій Китаю	96
	Особливості терміну «перцепція» та доцільність його використання в регіональних дослідженнях ..	99
	Порівняння планувальних рішень генеральних планів населених пунктів	102
	Податкоспроможність територіальних громад прикордонних регіонів України: кейс Чернігівської області	105
Маковецька Лариса	Бюджетна діяльність як механізм забезпечення та реалізації місцевого соціально-економічного розвитку Боратинської територіальної громади	108
Шабашова Людмила	Відновлення зв'язків як невід'ємного складника добробуту населення	110
Фесюк Василь	Теоретичні засади екологічної безпеки міст	111
Карпюк Зоя	Природоохоронний аспект у довгострокових планах розвитку територіальних громад	114
Банах Уляна	Вплив переривчастості велосипедної інфраструктури на всіх користувачів вулиці (на прикладі магістральної вулиці міського значення просп. Чорновола у Львові)	116

РЕГІОНАЛЬНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Нестерчук Олександр, Кандиба Юрій	Геополітична стратегія Європейського Союзу в умовах російської воєнної агресії проти України	120
Червонна Анастасія, Гнатюк Олексій Телешман Віктор, Ляпич Марія	Сучасна трансформація фронтірної ідентичності північно-східних регіонів України	122
	Виклики та особливості (після)воєнного відновлення інфраструктури Бучанської міської територіальної громади	123
Доценко Інна, Дронова Олена Криволапов Валерій	Аналіз перешкод активному дитячому дозвіллю у міському просторі	125
	Людський капітал регіонів України: можливості вивчення з позиції суспільної географії	128
Провотар Наталія, Сторожик Дарина	Моделі міграційної поведінки жінок в умовах війни	130
Перевозник Анастасія, Мандрик Ірина Гаєрікова Ірина	Європа в контексті міжнародних міграційних процесів	132
	Прогнози чисельності населення України: порівняльний аналіз	135
Боднарюк Олександр	Зовнішня міграція населення України: оцінка масштабів і наслідків	137

Думнов Олександр	Особливості ринку праці в умовах війни: динаміка у галузі туризму	139
Слащук Андрій, Лівик Мар'яна	Загальна характеристика етногеографічного положення Волинської області у міжвоєнний період (1919–1939 рр.)	140
Решетняк Вячеслав, Маляренко Костянтин Мандрик Ірина	Соціально-економічна нерівність в аспекті суспільно-географічних досліджень	143
Лажнік Володимир	Регіональні особливості зовнішньої торгівлі товарами України	144
Лажнік Володимир	Динаміка та сучасний стан зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Румунією	146
Бойко Костянтин, Ключко Людмила	Просторові аспекти розвитку ветеранського спорту в Україні	150

ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ТА РЕСУРСИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Khilchevskiy Valentyn, Hou Jingyao, Zabokrytska Myroslava Фесюк Василь, Василюк Артем	Hydrographic Conditions and Transformations in the Territory of China	153
Войтків Петро, Іванов Євген, Лунь Ольга Полянський Сергій, Стельмах Валентина, Качаровський Роман, Романюк Дарія	Сучасний стан функціонування та заходи підвищення екологічної безпеки осушувальних систем Луківської територіальної громади	156
Войтків Петро, Іванов Євген, Лунь Ольга Полянський Сергій, Стельмах Валентина, Качаровський Роман, Романюк Дарія	Водогосподарське землекористування в межах Мурованської територіальної громади Львівської області	157
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Вплив Хрінницького гідровузла на екологію прилеглої території	160
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Антропогенний вплив на руслові процеси	162
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Антропогенні зміни ландшафтів при розорюванні	165
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Літосферні порушення, пов'язані з видобутком корисних копалин	167
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Стан систем централізованого водопостачання населення українських міст	169
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Практичні аспекти визначення вітроенергетичного потенціалу території	171
Токарчук Іван, Мельнійчук Михайло Микитин Дам'ян, Кравчук Дмитро, Мельнійчук Михайло Мазур Іван, Мельнійчук Михайло Лівик Соломія, Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман Чижевська Лариса, Ковальчук Сергій, Чижевський Тадеуш, Качаровський Роман Стельмах Валентина	Вплив метеорологічних величин на тепловий комфорт у житлових приміщеннях	175
Семенюк Роман, Потапова Алла	Природно-ресурсний потенціал як один із ключових факторів розвитку Берестечківської територіальної громади	177

<i>Ігнатишин Василь, Іжак Тібор, Ігнатишин Адальберт, Молнар Д Стефан, Рац Адальберт Логвинчук Олександр</i>	Вплив геологічних факторів на низькочастотний спектр електромагнітної емісії та екологічний стан сейсмонебезпечного регіону ..... Особливості формування та стан водних об'єктів Сарненщини	180 182
--	---	------------

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ

<i>Смирнов Ігор, Любіцева Ольга, Гринюк Діана Безуглий Віталій, Клименко Ксенія Король Олександр, Круль Галина</i>	Музеї лемківської культури як чинники розвитку українсько-польських туристичних зв'язків ..... Особливості розвитку геотуризму у Польщі та досвід для України	184 189
<i>Москаленко Антон</i>	Природно-рекреаційні ресурси як драйвери розвитку стійкого туризму в Україні: перспективи та виклики	195
<i>Гринюк Юрій, Брилінський Сергій, Підховна Світлана Ільїна Ольга</i>	Старовинні парки як вагомий чинник розвитку туризму на Тернопіллі ..... Сапропелеві лікувальні ресурси Північно-Західного регіону України	198 200
<i>Стешенко Леся, Кавара Вікторія Перепелиця Євген, Телебєнєва Євгенія Смик Оксана</i>	Peculiarities of Museum Gamification ..... Зелені зони: поняття, види, функції та значення як складника міського простору	202 203
<i>Семенюк Ольга, Лисюк Тетяна</i>	Інклюзивний туризм: особливості та перспективи розвитку	206
<i>Слащук Андрій, Карпюк Зоя, Качаровський Роман, Семенюк Роман Мельник Надія, Єрко Ірина, Качаровський Роман</i>	Цифрові технології як каталізатор інновацій у туризмі: від маркетингу до управління досвідом клієнтів	208
	Можливості рекреаційного потенціалу історико-культурної спадщини (на прикладі Берестечківської ТГ Волинської області) ..... «Мистецький дворик філармонії» – новітня туристична атракція міста Луцька	212 214

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

<i>Довгань Наталія</i>	Міждисциплінарний підхід до боротьби зі зміною клімату: важливість популяризації знань	217
<i>Ткачук Надія</i>	Підготовка майбутніх учителів географії до викладання інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»	219

Потапова Алла	Застосування інноваційних технологій при вивченні економічних освітніх компонентів	221
Потапова Алла, Сокол Святослав Маковецька Лариса, Кутецька Вероніка Поручинська Ірина, Ревуцький Андрій Дацька Софія, Сосницька Ярослава Новосад Оксана, Лехкобит Катерина Поручинська Ірина	Практичний аспект впровадження інформаційних технологій на уроках географії	224
Маковецька Лариса	Особливості використання інтерактивних симуляцій у шкільній географічній освіті	226
Гаврилко Остап, Сосницька Ярослава Поручинський Володимир, Куцевич Артур Дубич Богдан, Потапова Алла Ткачук Надія, Гарасимяк Лідія	Використання інтерактивних освітніх технологій у сучасній школі	228
Поручинська Ірина, Нікітюк Катерина	Переваги та недоліки використання інформаційних технологій в освітньому процесі	229
Онуфрійчук Сергій, Мельнійчук Михайло Гіс Діана, Гринюк Олег Поручинська Ірина, Буднік Віра, Корнійчук Ірина Ступницька Марія, Ткачук Надія	Використання інформаційних технологій на уроках фінансової грамотності	231
Сільченко Юлія, Зарубіна Антоніна	Квест як інтерактивна форма навчальної діяльності	233
М'якота Богдан, Сосницька Ярослава Мандрик Ірина, Мілінчук Вікторія Патійчук Віктор, Маковецька Лариса, Ціпошук Софія Оксенчук Андрій, Мандрик Ірина	Педагогічні умови інтерактивного навчання географії у закладах загальної середньої освіти ...	234
	Особливості організації уроків географії в умовах дистанційного навчання	237
	Використання сервісу Google Classroom в умовах дистанційного навчання	238
	Використання ChatGPT на уроках географії	240
	Використання Google Earth як допоміжного засобу для формування компетентнісно орієнтованих завдань у 6 класі на уроках географії	241
	Психологічні особливості сприйняття комп'ютерних технологій та онлайн навчання учнями базової школи	243
	Формування фінансової компетентності в загальноосвітніх закладах	244
	Значимість процесу гейміфікації в процесі навчання географії	247
	Алгоритм проведення уроку географії в умовах дистанційного навчання	250
	Роль проєктної діяльності у формуванні пізнавальної самостійності учнів при вивченні географії	251
	Кейс-метод у формуванні системи знань про механічний рух населення в шкільному курсі географії	252
	особливості впровадження STEM-освіти на уроках географії	256
	Місце та значення екскурсій у шкільному курсі географії України	256
	Класифікація навчальних екскурсій із географії	259
	Екскурсії як один з основних методів краєзнавчого принципу навчання в закладах загальної середньої освіти (на прикладі Дубечненської територіальної громади)	263

Кулик Катерина	Формування пізнавальних інтересів учнів	
Потапова Алла	на уроках географії	264
Пугач Сергій,	Ігрові методи навчання в географії: переваги	
Коркодим Арсеній	та недоліки	266
Голуб Геннадій,	Форми та методи роботи з формування	
Ляховський Дмитро	лідерських якостей на уроках географії	268
Потапова Алла,	Формування екологічної свідомості школярів	
Солоп Вікторія	на уроках географії	270

СУЧАСНІ ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ, КАРТОГРАФІЧНІ, ГЕОДЕЗИЧНІ ТА ФОТОГРАММЕТРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Серьогін Денис	Перспективи впровадження аналізу видимості у міському середовищі м. Харків	273
-----------------------	---	-----

ДЛЯ НОТАТОК

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)
(українською, англійською, польською, китайською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: *В. Й. Лажнік*
Коректура: *С. О. Пугач*
Обкладинка: *Н. Бринчук*

Підписано до друку 07.11.2024 р. Формат 60x841/16. Папір офс. Гарн. Таймс.
Друк цифровий. Обсяг: 17,75 ум. др. арк., 22,77 обл.-вид. арк.
Наклад 300 пр. Зам. № 164.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року